

zborov in čveterospevov. Preproste so te skladbe, skrbno delane, in čuti se, da klije v njih mišljenje poštenjaka, solidnega, neoporečenega moža, ki hoče podati zdravo, dobro blago, vse, kar more. Ne odlikujejo se Laharnarjeve skladbe po mislih ali po presenetljivi melodiki, znak jim je pa prijetna milina, in ta jim pridobi med pevci ljudskih naših zborov — in za te so v lahki svoji in prozorni sestavi pisane — dobrih prijateljev.

— ee —

Upodabljajoča umetnost.

Slikar M. Jama je bil razstavil minolega meseca v oknu trrdke Gričar & Mejačeve svojo najnovejšo sliko — portret g. Leva Souvana. Tudi na tej sliki se pozna posebni način Jamove umetnosti. Portret sam pa je tako izvrstno pogojen, da vsakdo spozna v njem znani original.

Rudolf Maister pa je razstavil pri Schwentnerju oljnato sliko miramarškega gradu, ki priča o lepem talentu slikarja-samouka.

Listek.

† Ignacij Orožen. Dne 13. aprila (na veliki petek) je umrl v Mariboru v 82. letu svoje starosti monsignore Ignacij Orožen, rojen v Laškem trgu l. 1819., inful. stolni prošt, protonotarij apostolski, vitez železne kronc III. reda itd. itd. Pokojnik je bil v vseh krogih obče čislán in neumorno delaven pisatelj, ki je dopisaval v razne znanstvene časopise. Že leta 1854. je spisal v slovenskem jeziku »Celjsko kroniko« po najboljših in redkih virih in s tem delom vzbudil veliko pozornost. Leta 1895. je izdal 40 strani v smerki obsegajočo slovensko knjižico »Kačičev Orožnov rod« z rodovnikom. Ta rodovnik sega enajst generacij nazaj do leta 1545. in je z velikim trudom sestavljen. Tedaj je v nekem uglednem nemškem listu L. pl. Bekh-Widmanstetter pisal o njem med drugim: »Stolni prošt O. je blesteča zvezda svojega rodu in ena najodličnejših dik dežele, kateri je posvetil že od mladosti vse svoje moči. To velja glede na njegovo dostojanstvo kot duhovnik in kot zgodopisec. V tej knjižici je v svoji skromnosti le 10 vrstic besedila posvetil svoji osebi itd.«

Leta 1868. je pričel z izdavanjem epohalnega dela »Das Bisthum und die Diöcese Lavant«, ki obsega v osmih knjigah cerkveno in posvetno zgodovino lavantinske vladikovine in stolnega kapitola, nekdanjega savinskega arhidiakonaata (»Saunia«), gornjegrajskega benediktinskega samostana in dekanije Celje, Kozje, Braslovče, Jarenino, Cerkovce, Hoče, Sv. Lenart v Slov. goricah, Marenberg, Maribor, Gornji grad, Rogatec, Šaleško dolino, Laški trg in Novo cerkev. Preostaje torej še 10 dekanij. To temeljito, na podlagi mnogih virov zasnovano delo bo izvrstno služilo zgodopiscu slovenskih dežel.

Leta 1893. je izšla Orožnova zadnja knjiga te obširne spodnještajerske kronike. S to knjigo, obsezajočo dekanijo Novo cerkev, je pisatelj prekinil svoje

uspešno in velezaslužno štiridesetletno pisateljsko delovanje, o katerem v uvodu zadnje knjige sam pravi: »Z velikim veseljem sem delal od l. 1868. na tem delu, a prisiljen sem, odložiti pero — senui enim et oculi mei caligaverunt. Nadejam se pa, da se najdejo med lavantinskim duhovništvom možje, ki bodo nadaljevali to delo. Nadaljevanje tega dela bode tem lažje, ker je vendar že nekaj stvarine zbrane in so sedaj znani viri v pridobitev sem spadajoče stvarine. Vivat sequens!«

Ugleden nemški pisatelj je pisal piscu teh vrstic o pokojniku: »Rajnik si je pridobil pri vseh prijateljih domoznanstva nevenljivo slavo po svojih znamenitih raziskavanjih, in njegov spomin gotovo ne izgine. Pri svojih študijah o dolnji Štajerski so mi bili spisi pokojnega prošta najboljši vir in so mi služili kot kažipot v nadaljno raziskovanje. Pisateljeva skrbnost in vestnost pri spisovanju knjig, njega bogato in na proučevanju virov zasnovano znanje pridobila mu je ne le na Štajerskem, temuč tudi po vsem znanstvenem svetu spoštovanje in priznanje. Njegovi prijatelji naj nadaljujejo in častno izvršijo po njem pričeto delo!« —

Prošt Orožen je bil tudi jako dovtipen in sarkasten mož. Humor ga ni zapustil nikdar. O tej strani njegovega značaja priča brez števila šaljivih anekdot. Zadnji dovtip je naredil še par ur pred svojo smrtjo. Ko ga je zdravnik vprašal, kako se počuti, mu je rekel Orožen: »Hm, kako bi se pač človek mogel počutiti na — veliki petek?!« —

Fr. O.

† Anton Kos (»Cestnikov«), naš rojak, rojen na Slatini na Štajerskem, bivši sodni svetnik v Požegi, je umrl tam minolega meseca v visoki starosti. Kos-Cestnikov je bil svoje dni marljiv sotrudnik raznih slovenskih časnikov. Najbolj pa je znan po svojih preizvirnih humorističnih feljtonih, ki jih je objavljajl pod psevdonimom »Spectabilis« (tudi »Oberspectabilis«) v »Slovenskem Narodu«. Čast njegovemu spominu!

Tiskarska razstava v Göteborgu na Švedskem. V spomin in v proslavo petstoletnice Gutenbergove se bode vršila letos od 15. julija do 1. septembra v Göteborgu velika razstava vseh stvari, ki spadajo v področje tiskarske umetnosti. Na tej razstavi se bo videl razvoj te umetnosti, katere oče je Ivan Gutenberg. V prvi vrsti seveda bode ta razstava švedska, no Švedi vabijo tudi druge narode, da bi pokazali, kako se je pri njih razvila tiskarska umetnost, ki je za razvoj človeške kulture naravnost epohalnega pomena. Lahko rečemo, da je ni iznajdb, ki bi bila tako globoko vplivala na razvoj človeške misli, ki bi bila tako pospešila razširjanje ljudske izobrazbe, kakor izumitev tiskarstva. Ker je društvo »Svenska Bokindustri - Utställningen i Göteborg« poslala tudi »Ljubljanskemu Zvonu« povabilo, gotovo želi, da se tudi Slovenci pokažejo na tej razstavi. Pokažimo, kako smo napredovali tudi mi glede popolnosti strojev, glede lepote in finosti črkovnega materiala, glede brezhibnosti in naglosti tiska, glede modernosti in elegancie naših knjig in časopisov, posebno tudi kar se tiče solidnosti papirnega gradiva naših knjig in časopisov. Pokažimo, da vemo tudi mi, kaj je dobri okus!

»Provincia Sclavonia ali Slavonia«. V nekem rokopisu c. kr. licealne knjižnice ljubljanske sem našel to zanimivo zgodovinsko ime. Listina ta izhaja iz bivšega kartuzjanskega samostana Freudenthal (»Frewnitz«) pri Ljubljani, in v njej stoji v dveh pogodbah kartuzjanskega samostana Zajčkega in Jurkloštr